

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Exceptionibus. Consilium CXLII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

9 exequantur. † Quo loco etiam addidit, quod sententiam latam à non suo iudice superior non debeat mandare executioni: quod Innocentij dictum eo loco sequitur, & notandum esse dicit Panormitanus. Cui consonat quod ait Ioannes de Imola, in c. 1. De off. ordin. alium iudicem non teneri stare processui facto coram iudice incompetente, per cap. At si clerici de iudic. * & quod ait Lud. Romanus, in d. l. Magistratibus, confessionem factam coram incompetente Iudice, cuius iurisdicção prorogati non possit (qualis est is, qui nullā omnino iurisdiccionem habet, l. privator. C. De iurisd. om. iud.) non nocere apud competentem; ut is ex ea contra confidentem possit procedere.

Admittenda itaque est hæc ex defectu ætatis à jure requisita obiecta deficientis iurisdiccionis exceptio, eaque admittā, & summarie atque incontinenti probatā, vel declaranda nullitas, vel quod mavult Innocentius, superlegendum & abstinendum ab imperata executione. † Ad quod præfati iudices sæculares debent hic esse procliviores, quod hic agatur de puniendo minore viginti quinque annis, qui in universum etiam in criminali causa non potest in iudicio respondere nec stare sine autoritate curatoris, l. Clarum & ibi Doct. C. De author. præstan. Barr. in l. 2. §. quod observari C. De iurjur. propter calum. dan. Panor. in cap. pen. de iuram. calum. Et quamvis hoc crimen merè Ecclesiasticum sit, ideoque dubitari posset num excessus decimi quarti anni cum habilitet ad iudicium hoc inquisitionis, in cap. Si annum de iudic. lib. 6. ex ætatis tamen imperfectione admittendæ prædictæ exceptiones ex capite deficientis iurisdiccionis in Inquisitore, major debet esse propensio, Matth. de afflictis decis. Neapolit. 208. Roland. a Valle consil. 31. vol. 1.

De Exceptionibus.

SUMMARIUM.

Exceptio litispendentiæ.

1. Exceptio litispendentiæ symbolizatur cum exceptione rei iudicatæ.
2. Exceptio rei iudicatæ qua requiratur.
3. Actionibus pluribus concurrentibus quando & quando sit actoris electio.
4. Concursum plurium actionum quando permittatur.
5. Instantia non transit ad singularem successorem.
6. Litigiosa res non efficitur per actionem personalem ad illam institutam.
7. Litigiosa vitium an per litis contestationem contra hatur.

CONSILIUM CXLI.

REGULIS juris ferè iisdem insunt, exceptio rei iudicatæ, & exceptio litispendentiæ, Felin. in c. Ex tenore nu. 19. vers. & generaliter De rescript. Unde quibus ex causis exceptio rei in alia lite iudicatæ nihil facit ad impediendum ingressum alterius novæ litis, etiam inter easdem personas, & ex eodem fonte; ex iisdem non potest novæ liti obijci pendentiæ ejusdem litis coram eodem vel diverso iudice in alia causa, Phil. Decius conf. 460. Viso puncto nu. 8.

* Ad hoc autem ut exceptio rei iudicatæ proponi possit, necesse est easdē esse litigantium personas, eandem rem, eandem petendi causam, & eundem petitionis finem, l. cum quaritur cum duab. seqq. De except. rei iudic. Quorum omnium concursus ad constituendam efficacem exceptionem litispendentiæ quoque necessarius est; & debet ea esse duarum litium inter eosdem successive inchoatarum conditio, sic ut sententia absolutoria in una, pareat exceptionem rei iudicatæ in altera. Marian. Socin. conf. 38. Pro decisione vol. 1. Decius d. nu. 8. Quæ præ oculis habendo facile deprehenditur, quod exceptio litispendentiæ pro parte M. Ioannis de Curte contra iurisdiccionem Magnifici Domini Reçtoris proposita adversus Antonium Amerotium Actorem, locum vel effectum habere non possit. Etsi enim ex eadem causa, hoc est ex literis Scabinibus, & promissione quondam Petri van Hamme authoris præfati M. Ioannis actum fuit coram Scabinis Lovaniensibus, ex quā in hac causa agitur contra dictum M. Ioannem ut maritum suæ uxoris hæredis dicti Petri, non sunt tamen per omnia eadem persone, quæ in priorē illa lite coram Scabinis fuerunt, nequæres est Reus eorum, qui illam priorem litem instituerunt. Mutatio igitur personarum aliam atque aliam rem seu litem facit, & usum exceptionis litis alibi penditis excludit, l. Si cum uno De except. rei iud. Deinde non est idem actionis genus & finis petitionis utrobique: nam in prima causa coram dictis Scabinis Actores illius litis egerunt reali & executiva in effectu actione, per adductionem & iniectionem manus ad bona dicti Petri, in hac causa agitur personali actione ad præstandum bonum esse nomen seu redditum, quem Petrus quondam M. Hadriano Amerotio vendidit; quem M. Hadrianum dicti Actores in prima causa universali jure repræsentarunt & sic in effectu ex evictionis causa, quod vendiderit redditum hypothecatum, quem Actor hujus causæ dicit hypothecatū non esse; quæ quæ sint diversa, res ipsa apertè, demonstrat. Quæ quidem duo iuris remedia seu duæ actiones connexæ non sunt, sed ita separatæ, ut ex altera absoluto Reo, in altera non detur eidem Reo exceptio rei iudicatæ, & per consequens nec litispendentiæ. * Et quamvis in concursu plurium actionum plerumque Actor unam eligere debeat, & unā electā altera consumatur, tunc scilicet, quando ad eundem omnino finem & effectum tendunt, l. Quod in heredem §. eligere De tribut. actione. Vbi tamen finis alius atque alius est, idem non obtinet: unum autem non esse finem huius, quæ hic coram Magnifico Domino Reçtore nunc instituta est, & illius quæ coram Scabinis contra dictum Petrum cæpta fuit, manifestum est; quia per illam velut prætorium pignus dumtaxat, seu missionem in bona & iniectionem manus Actores illi prosequuti sunt; per hanc dictus Actor, ut certiore via incedat, Reum sibi condemnari petijt ad contractus implementum, hoc est ad præstandum redditum; ut ad hoc tenetur qui redditum seu nomen vendidit, l. si nomen D. De hered. vel actione vend. * Quæ duo remedia accumulativè sic concurrunt, ut unus electione, altera non consumatur: ut est in concursu missionis in bona & personalis persecu-

persecutionis; *Barr. in l. Consensuendum de Quomodo*
Quando ind. & in iudic. manus seu facultate
 propria auctoritate ingrediendi possessionem; quā
 Actor sibi stipulatus est; & facultate adeundi iu-
 dicii viā ordinariā, per propositionem præsertim
 personalis actionis; *Alex. cons. 10 § Magnifice prator*
nu. 30. vol. 3. Ita ut manifestum sit dictam litispen-
 dentiam coram Scabinis non esse impeditivā huius
 litis; & sic propositam litis alibi pendens seu
 cepta exceptionem frivolam esse: potissimum
 post lapsum quatuordecim annorum; quibus illa
 lis coram dictis Scabinis contra dictum Petrum
 per præfatos alios Actores inchoata, nullum pro-
 gressum habuit; imò vix cepta fuit; & quæ anno
 1566. in eo statu fuit atque etiam permansit, ut de
 cisione actionis idem Petrus contendit, illam
 que in scriptis exhiberi petierit; ad quæ, & post
 quam petitionem nihil amplius in illa causa actum
 fuit; & sic causa per ultroneam dictorum Acto-
 rum desistentiam deserta & perempta fuit, si non
 lapsu triennij ex juris communis dispositione,
l. Properandum C. De iudic. quod lis in ea contestata
numquam fuerit; d. l. Properandum post primo in V.
post litem contestatam, Bald. in l. Ex post editum § cir-
cumdictio D. De iudic. saltem facto & tacita Acto-
 rum renunciatione per tot annorum taciturnita-
 tem.

Quibus ad avertendam hanc litispendentiæ ex-
 ceptionē hoc adiicimus, quod hæc mutatio perso-
 narum, de quā superius obiter diximus, hoc etiam
 efficiat, ut si idem omnino per omnia in utraque
 causa esset genus actionis, eadem causa petendi, &
 petitionis idem finis; & præterea hæc actiones sic
 concurrerent, quod unius electione sequuta super
 ea litiscontestatione altera perimeretur; adhuc
 non esset admittenda hæc exceptio; ob id, quod
 generaliter receptum sit, instantiam non transire
 ad singularem successorem, si de Actore siue de
 Reo agatur, *Innoc. & alij in c. Quia de iudic. Bartol.*
in l. Si eum hominem nu. 4. de fidei iuribus. Iam verò
 Actor huius cause cum suo consortio non ut cohæ-
 redes aut successores universales dictorum Acto-
 rum in priorē illa lite, nec ut hæredes Hadriani
 Amerotij hanc litem instituerunt, sed ut singula-
 res successores ex causa transactionis, & ex cessione
 ipsis facta per dictos prioris litis Actores, de iure
 & actione ipsis tamquam Executoribus testamenti
 D. Hadriani, competente ex dictis Scabinali re-
 cognitione & promissione, nullā factā speciali ces-
 sione dictæ instantiæ, quæ omnino necessaria essent
 ad hoc, ut instantia ad singularem successorem
 transire posset, *Barr. d. nu. 4. Andr. Traquell. De re-*
tract. §. 26 gl. 3. nu. 26. Cui considerationi
 non obstat vitium litigiosum, quod scilicet actio liti-
 giosa cessi non possit, *l. Litis pendente C. de litigiosis;*
 & quod vitium litigiosum contrahatur per solam ci-
 tationem, etiam si lis contestata non sit, *Auth. Liti-*
giosa C. de litigiosis nam et si verum sit, rem seu actio-
 nem litigiosam fieri per solam citationem tunc,
 cum de dominio seu proprietate rei quaritur, hoc
 est cum reali actione, rei vindicatione vel Publi-
 ciana ad illam agitur, *d. Auth. Litigiosa;* sic tamen non
 efficitur litigiosa actio, quæ vel merè personalis
 est, etiam si ad eam agatur, ut ex empto, donato,
 aut alio simili titulo, ex quo solo dominium sine

traditione non transit, *l. Traditionibus C. De pactis;*
 vel hypothecaria seu executiva tantum est: *l. 1*
 nam in personalibus huiusmodi actionibus, ut illa
 seu res sub illis contenta litigiosa fiant, non suf-
 ficit sola conventio seu citatio, sed requiritur præ-
 terea litis contestatio, *gl. 2. in d. l. Litis pendente &*
ibi Doct. late & eleganter vid. Covar. practice. quæst. 15.
nu. 6. quā in dicta priorē lite coram Scabinis in
 actione executiva per additionem seu manus in-
 fectionem factam fuisse Reus non probat. Satis
 igitur ex his constat propositam exceptionem liti-
 spondentiæ fundatam non esse.

De altera exceptione, quod ex concordatis
 Rector non habeat cognitionem de validitate aut
 invaliditate constituti redditus, non est necesse ope-
 rosius agere: nam concordata id eo seu su non con-
 tinet, quia hic agitur non de iure ipsius redditus sed
 de implemento promissionis dicti Petri van Hamme;
 & de venditione dicti redditus, quem cessante etiam
 omni speciali promissione ex natura venditionis
 cogebatur præstare, quod sit talis qualem Reo ven-
 didit, hoc est quod sit hypothecatus, *l. Si nomen.*

De exceptionibus.

S V M M A R I U M

Exceptio litis finita.

1. Exceptio Tibi non competit actio, si tu ingressum impedit.
2. Solutionis exceptio impedit litem ingressum.
3. Mendacium puniuntur.
4. Exceptiones peremptoriae ante litem contestatam non proponuntur.
5. Litis contestatio quomodo fiat.

CONSILIUM CXLI.

NOTISSIMUM est, Venerabilis Domine
 Assessor, * omnem exceptionem, per
 quam concluditur agenti non competere
 actionem, ipso iure impedire litem ingres-
 sum contestationemque, si ad hoc proponatur, *l. Si*
pupilli §. videamus de neg. gest. Bar. in l. Nam postea de
iur. iur. & in l. Cum quærebatur de re iud. l. In qua-
rum numero est exceptio solutionis, Barr. in l. Vir
bonus iudicatum solvi & in d. l. Cum quærebatur, Bal. in
reper. l. 2. d. de iur. iur. colum. 14. vers. 2. opponitur, siue
facta sit solutio in iudicio siue extra iudicium; si mo-
do de ea iudici statim sine altiore indagine cõstet,
Bal. in d. l. 2. col. 15. & ideo ea proposita facit non tan-
 tum ad condemnationem definitivam, sed etiam ad
 absolutionem ab observatione iudicij; frustra enim
 fit per plura quod fieri potest per pauciora, *l. De-*
minus testamento de condi. indeb. Cum itaque Gene-
 rosus Dominus Wernerus à Gulpen pro finiēdo
 hoc processu exceperit de solutione, & excipiendo
 apocham Actoris exhibuerit, quam Actor sua
 manu scriptam esse confessus est, de sola exceptio-
 nis potestate & effectu tractandum & cognoscen-
 dum est; reiecta materia actionis propositæ, Nam
 replicatio, quā adversus hanc suam confessatam
 apocham usus est idem Actor, nullā legitimā pro-
 batione ad iura effectū & viribus caret. Percur-
 rendo enim omnium & singulorum testium, quos
 super hac sua replicatione Actor produxit, testi-
 monia, nemo est, qui deponat hanc ipsam apo-
 chā, quam Reus exhibuit, esse eandem in in-
 dividuo